ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Β΄ ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ : ΑΡΧΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α΄

Α1. *Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς της* ***Στήλης Α*** *και δίπλα σε κάθε αριθμό το γράμμα της* ***Στήλης Β,*** *που αντιστοιχεί σωστά.*

Στήλη Α	***Στήλη Β***
1. Ηράκλειτος	**α.** "Τίποτε δεν υπάρχει μα και αν υπήρχε, ουδείς θα το γνώριζε, αλλά και αν το γνώριζε, δε θα μπορούσε να το κάνει γνωστό στους άλλους".
2. Γοργίας	**β.** "΄Ολων των πραγμάτων μέτρο είναι ο άνθρωπος".
3. Αριστοτέλης	**γ.** "Δεν μπορείς να μπεις δύο φορές στο ίδιο ποτάμι, γιατί το ρεύμα ολοένα κυλάει και άλλα νερά πάνω μας".
4. Μπέρκλεϋ	**δ.** "Κριτήριο των επιλογών του ανθρώπου είναι το ένστικτο της αυτοσυντήρησης".
	ε. "Η ευδαιμονία είναι ενέργεια της ψυχής σύμφωνα με την αρετή".
	στ. "Το είναι ταυτίζεται με το αντιλαμβάνεσθαι".

Μονάδες 8

Α.2. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακολούθων όρων:

α) Φυσιοκρατική πλάνη

β) Ουσία και συμβεβηκότα

γ) Κατά κίνησιν ηδονές.

Μονάδες 12

Α.3. Να αναπτύξετε τη θεωρία του Δημόκριτου για τη δομή του κόσμου και να τη συσχετίσετε με τις θεωρίες του Ηράκλειτου και του Παρμενίδη.

Μονάδες 15

Α.4. Με ποιο επιχείρημα ο Χιουμ αμφισβήτησε την αναγκαιότητα των νόμων της φύσης;

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ Β΄

Β.1. Αντλώντας στοιχεία από τα αποσπάσματα που σας δίνονται και αξιοποιώντας τις γνώσεις σας να εξηγήσετε την άποψη του Πλάτωνα ότι μόνο οι φιλόσοφοι έχουν το δικαίωμα να διοικήσουν την Πολιτεία.

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

«Στο λογιστικό λοιπόν ανήκει η διεύθυνση, γιατί είναι σοφό και φροντίζει για όλη γενικά την ψυχή, στο δε θυμοειδές ανήκει να υπακούει και να είναι σύμμαχο του λογιστικού».

Πλάτωνος, Πολιτεία, 441e

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

«Εάν οι φιλόσοφοι δε γίνουν μέσα στις πόλεις βασιλείς ή οι λεγόμενοι σήμερα βασιλείς και δυνάστες δεν αποκτήσουν γνήσια και επαρκή φιλοσοφική μόρφωση, αν ακόμη δε συναντηθούν στο ίδιο πρόσωπο

τούτα τα δύο, δηλαδή η πολιτική δύναμη και η φιλοσοφία, και αντίθετα εάν δεν αποκλειστούν αναγκαστικά οι πολλές και διάφορες φύσεις των ανθρώπων, που στην εποχή μας κατευθύνονται χωριστά προς τον καθέναν από τους δύο αυτούς σκοπούς, είναι αδύνατο να σταματήσει το κακό στις πόλεις και σ' όλο, νομίζω, το ανθρώπινο γένος, ούτε υπάρχει τρόπος, πριν γίνουν αυτά, να πάρει υπόσταση, στο βαθμό που είναι τούτο βέβαια κατορθωτό, και να δει το φως του ήλιου η πολιτεία».

Πλάτωνος, Πολιτεία, 473d

Μονάδες 25

Β.2. Μελετώντας το παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις γνώσεις σας να εξηγήσετε τη διαφορά του Ντεκάρτ από τους Σκεπτικούς σχετικά με τη χρήση της αμφιβολίας ως μέσου κατάκτησης της γνώσης.

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Επειδή τότε επιθυμούσα να ασχοληθώ μόνο με την αναζήτηση της αλήθειας, σκέφτηκα ότι έπρεπε να κάνω εντελώς το αντίθετο και να απορρίψω ως απόλυτα ψευδές καθετί στο οποίο θα μπορούσα να φανταστώ την παραμικρή αμφιβολία, για να δω αν θα έμενε καθόλου ύστερα από αυτά κάτι που να πιστεύω και που να είναι τελείως αδιαμφισβήτητο. Έτσι, επειδή οι αισθήσεις μάς απατούν καμιά φορά, θέλησα να υποθέσω ότι δεν υπήρχε τίποτε που να είναι έτσι όπως μας κάνουν να το φανταζόμαστε· και επειδή υπάρχουν άνθρωποι που κάνουν λάθη καθώς συλλογίζονται, έστω κι όταν εγγίζουν τα απλούστερα θέματα της γεωμετρίας, και κάνουν σε αυτά παραλογισμούς, απέρριψα ως ψευδείς όλους τους λόγους που είχα

χρησιμοποιήσει προηγουμένως ως αποδείξεις και τέλος, σκεπτόμενος ότι όλες αυτές οι ίδιες σκέψεις που κάνουμε ξύπνιοι μπορούν να μας έρθουν όταν κοιμόμαστε, χωρίς όμως και να είναι καμιά τους αληθινή, αποφάσισα να υποθέσω ότι δέχομαι πως όλα τα πράγματα που είχαν ποτέ μπει στο πνεύμα μου δεν ήταν περισσότερο αληθινά από τις ψευδαισθήσεις των ονείρων μου. Αλλά αμέσως πρόσεξα ότι, την ώρα που ήθελα να σκεφτώ πως όλα είναι ψεύτικα, έπρεπε αναγκαστικά εγώ που το σκεπτόμουν να είμαι κάτι· και παρατηρώντας ότι αυτή η αλήθεια: "σκέπτομαι άρα υπάρχω" ήταν τόσο στέρεη και τόσο ασφαλής, ώστε όλες οι πιο παράδοξες υποθέσεις των Σκεπτικών δεν μπορούσαν να την κλονίσουν, έκρινα ότι μπορούσα να τη δεχτώ χωρίς δισταγμό ως την πρώτη αρχή της φιλοσοφίας που ζητούσα».

Ντεκάρτ, Λόγος για τη Μέθοδο,Κεφάλαιο IV

Μονάδες 25